

CVIČEBNÍ LISTY.

Príloha „Vojenských Rozhledů“.

ČÍSLO 10.

ROČNÍK V.

Úlohy z praktického výcviku.

Major Quido Matoušek,

škola pro výchovu důstojníků v záloze
pěšího vojska v Košicích.

Boj malých pěších jednotek. — Výcvik velitelů a cvičitelů.

Studie metodická.

I. Úvod.

Zásady vojenského výcviku, stanovené cvičebním řádem pro pěší vojsko, jsou všeobecného rázu, takže není možno pracovat přímo podle nich. Jediné důkladné studium a rozbor těchto zásad umožní instruktorovi pracovat v jejich duchu.

Proto je první nutností každého velitele a instruktora, aby si přesně vyhranil zásady Cvičebního řádu a vytvořil si tak kostru postupu celého výcviku. Pochopení ducha výcvikových směrnic, jakož i idea výcvikového postupu jest problém individuální a jest podkladem pro vznik různých metod výcviku.

Individuální řešení otázek výcviku jest nutností diktovanou různými poměry a prostředím instruktorovým, má však i slabou stránku právě ve své subjektivnosti. Instruktor se rozhodne pro určitý postup, ale může také vyzvednouti a často vyzvedává určitou stránku výcviku na úkor jiných a to často v míře neprávě užitečné.*)

Každý, kdo se zabývá výcvikem nejmenších bojových jednotek, připustí, že je zde určitá zratelná mezera a že výsledky přes všechny velmi dobré a pečlivě promyšlené metody, neuspokojují. Příčinou je právě ona subjektivní jednostrannost, která nejčastěji lpí na cvičebních vyumělkovaných, v domnění, že těžiště výcviku jest naučiti vojína úloze v družstvu, kdežto ostatní že je věcí velitelů. To jest omyl, jehož následky se pociťují při výcviku dalších jednotek — zapomnělo se, že po skončeném výcviku vojína v rámci družstva, jest bezpodmínečně nutno obrátiti zřetel k výcviku družstva jako celku a hlavně věnovati se vedení boje a výcviku velitelů.

*) Není mým úmyslem v této práci pojednávat o provádění výcviku v jednotce samé, proto nemohu se zabývat studiem jednotlivých metod, které jsou nannoze velmi dobře sestaveny vzhledem k provádění výcviku. Nicméně jsem toho názoru, že bude nutno tyto metody shrnouti a uspořádati tak, aby tvořily jeden celek, který bude prostředkem k dosažení konečného cíle v rámci celého výcviku. To ovšem bude předmětem zvláštní samostatné studie.

Se zřením k tomu nesmí se tato první stať považovati za vyčerpávající studii problému výcvikového, nýbrž za krátký souhrn některých výcvikových zásad, které jsou prostředkem k snazšímu porozumění pozdějším příkladům.

Škodlivé následky absolutismu jednotlivce v provádění výcviku lze odstraniti jen tehdy, je-li v činnosti celý kontrolní aparát nadřízených velitelů, kteří usměrňují a doplňují výcvik směrnicemi, programy a kontrolou jejich provádění. (Cvič. ř. čl. 36.)

P r o g r a m: Cvičební řád pro pěší vojsko, který uvádí jednotlivé body programu, praví, že nesmí býti šablonovitý. Pěkně a věcně pojednává o programu ve svých publikacích z tohoto oboru škpt. Trud. Není mým úmyslem rozvíjet zde pojem programu, nýbrž chci ukázati na z á k l a d p r o g r a m u, jak jest vyjádřen Cvič. řádem čl. 43: „Koncem čtvrtého měsíce musí býti všichni nováčci schopni jíti do boje.“ Tento základ jest rozhodující také proto, že mnozí vojíní po šestiměsíčním výcviku odcházejí do zálohy. Tam, kde program této základny nerespektuje, nevykonal tvůrce programu své povinnosti. Čl. 36. Cvič. řádu praví: „Velitel řídí výcvik tím, že naznačí cíl, jehož se má dosáhnouti. Dá patřičné pokyny a stanoví úkoly svých podřízených, ponechávaje jim dostatek volnosti v iniciativním uplatnění. Při výcviku se častěji přesvědčí, zda zvolené prostředky směřují k dosažení vytčeného cíle.“

Který velitel vykonává svůj vliv na výcvik a jak? Čl. 33. Cvičebního řádu určuje velitele roty, jako nejdůležitější osobnost při výcviku. Připouštím, avšak jen v oboru mravní a tělesné výchovy, jakož i ve výcviku technickém; nikdy však při bojovém. Jednotkou stejnorodého výcviku bojového musí býti prapor, který vystupuje v boji pravidelně jako celek a jehož organický svaz bývá dělen jen v nejnútnejších případech. Tento názor je potvrzen zkušenostmi ze světové války, že v boji jest možno užití praporů samostatně a vytvořiti ze tří různých praporů pluk. Nikdy však nebyl vytvářen z různých rot jeden prapor. Prapor vystupuje jako kombinovaná jednotka bojové schopnosti a proto musí jeho velitel býti v míru vůdčí osobností bojového výcviku.

Velitel praporu tudíž musí vykonávati neustále svůj vliv na průběh výcviku, avšak nebude to detail, který ho bude zajímati, nýbrž bude to postup a metoda výcviku, kterou musí v celém praporu vésti jedním směrem. Jedině tím dosáhne, že jeden velitel roty, který má útočného ducha, nevyvíčí rotu výborně v útoku, ale slabě pro obranu, a druhý velitel roty, povahy a jednáni opatrného, nevyvíčí rotu jen v opatrném hlemýždím postupu. Velitel praporu na jedné straně brzdí, na druhé straně tlačí kupředu. Tento svůj vliv musí vykonávati již při základním výcviku, výcviku družstva, čety a roty. Při praporeních cvičeních pak bude míti v ruce stejnoměrné vycvičení jednotky, jejichž úsilí usměrní v rámci praporu a bude schopen říci: Můj prapor se skládá ze 36 vycvičených družstev, z devíti stejně vycvičených čet, ze tří stejně vycvičených rot a z kulometné roty, která dovede pracovati ve prospěch jednotlivých rot i celého praporu.

Podobně vykonávají na výcvik vliv velitelé rot a čet, ovšem v měřítku své působnosti a své povinnosti.

R o z d ě l e n í v ý c v i k ů: „Vojenským výcvikem připravujeme občany k obraně státu“ praví první řádka Cvičebního řádu. Tím je vyjádřena kolektivnost, která musí býti směrnicí celého výcviku. Hodnoty a síly jednotlivců jsou různé. Výcvik musí nejen doplniti nedostatky hodnot, nýbrž také tyto hodnoty rozvinouti co nejvíce. Takto rozvinutá hodnota má jen tehdy význam, je-li správně zařaděna, proto jest účelem výcviku též klasifikace hodnot a jejich zařadění.

V celku se výcvik dělí na čtyry hlavní části:

1. výchovu mravní a osvětovou;
2. výchovu tělesnou;
3. technický výcvik;
4. taktický výcvik.

O důležitosti prvních dvou kategorií výcviku se nebudeme šířit. Všímněme si jen posledních dvou.

Technický výcvik možno charakterisovati jako mechanismus, jehož účelem jest, aby voják nebo jednotka mechanicky užívala svých prostředků bojových a manévrovala spořádaně ve spojení a souladu s ostatními. Provádí se vždy bez taktické hypotézy. Mechanismus technického výcviku svádí velmi často k bezduchému cepování (drilu). Je to přirozené, mechanismus jest věc schematická, která se snadno dá ovládnouti, aniž klade velkých požadavků na instruktora. Proto můžeme pozorovati, že poddůstojníci dávají cvikům technickým přednost a cvičí je na úkor cvičení bojových. Proto již i v technickém cvičení samém je často viděti, že snazší pořadová cvičení převládají nad mnohem důležitějšími, ale obtížnějšími průpravnými cviky.

Technický výcvik vychovává vojína a homogenní jednotku schopné veškerých úkonů, potřebných pro vojenský život a boj, a skládá se

1. z vlastního technického výcviku,
2. z průpravných cvičení.

Tyto dva druhy cvičení pokračují po celý technický výcvik ruku v ruce.

Taktická hypotéza při průpravných cvičeních se nikdy neuvádí, neboť technický výkon sám vyžaduje veškeré pozornosti, má-li býti správně proveden. Máme-li (později, při cvičeních bojových) taktický námět, je nutno obrátiti veškeru pozornost k činnosti nepřítel, a výkon technický musí býti prováděn automaticky.

Bojový výcvik připravuje vojína k tomu, aby dovedl své technické zdatnosti využití v různých situacích boje. Proto nastává bojový výcvik teprve, když ovládneme výcvik technický. Krátce možno říci: Bojový výcvik směřuje k tomu, aby z vojína vytvořil bojovníka.

Sloučíme-li technický výcvik s taktickým, aniž před tím prvý zvláště procvičíme, nedosáhneme nikdy dobrých výsledků, neboť:

- a) zaměňujeme pojmy,
- b) odvracíme pozornost od vlastního úkolu,
- c) ztrácíme drahocenný čas a tempo výcviku.

Typickým příkladem přípravného cviku jest příprava prostředků. Bylo by chybou, kdybychom tuto věc chtěli nacvičiti při bojových cvičeních, neboť bychom se dopustili výše uvedených chyb.

Při taktických cvičeních, ať jednotlivce nebo družstva, jakmile stanovíme úkol (který může býti vyjádřen i slovy: jsme podni stráž, dotyková anebo přezvědňá hlídka atd.) vykoná dobře vycvičená jednotka tuto přípravu:

a) voják nabije pušku, připraví lopatku, připraví masku, nasadí bodák atd.,

- b) střelec namaže zbraň, opakuje a přesvědčí se o funkci zbraně,
- c) pomocníci se přesvědčí, zda mají dostatek nábojů a pásy v náležitém pořádku.

To vše je věc techniky, kterou musí voják znáti dříve, než začne vlastní bojový výcvik. Ovšem povinnosti velitele bude přesvědčiti se o správnosti provedení a shledá-li výkon nedokonalým, dá jej znovu opakovati, ale vždy stranou bojových cvičení.

Při provádění bojového výcviku vyvíjíme hlavně pevnou vůli zvítězit, iniciativu, rozhodnost a bojovnost — je to výcvik nejen rozumu, nýbrž též srdce.

Bojový elán musí býti pěstován a povzbuzován, nesmíme tudíž vojína zarážeti častým přerušováním cvičení. Hledíme, abychom ho zcela zaujali činností nepřítelovou, a povzbuzujeme snahu splniti úkol. Chyby technického rázu vytkneme raději po cvičení v rozpravě, nebo je hledme odstraniti opakováním příslušných částí technického výcviku. Tak dostaneme eventuálně celou serii detailních cvičení, která budou pak předmětem dalšího cvičení v týdnu, čímž vymýtíme nedostatky a poskytneme poddůstojníkům příležitost k získání větší jistoty v ovládnání a vedení jednotky. Jakmile byla věc procvičena a chyby odstraněny, přesvědčí se o tom cvičitel tím, že provede re-
visní cvičení.

Na rozdíl od průpravných cvičení jsou bojová prováděna na podkladě taktického námětu, který určí nejen situaci, ale hlavně úkol i cíl, kterého má býti dosaženo.

Největší chybou bojovníkovou bude, nesplnil-li daného úkolu. Instruktor, který může býti shovívavý k technickým chybám a k volbě prostředků, musí býti přísný k chybám vojenským, jako je nesplnění daného úkolu. Jenom tak vychováme dobré vojíny, mající jasný pojem o tom, že technický výcvik jest jen prostředkem, kdežto konečným cílem výcviku je bojová schopnost jednotlivce a jednotek.

Opíraje se o práci svých spolupracovníků, pokusím se objasnit své názory o bojovém výcviku.

Není mým úmyslem přivoditi zmatek do metody bojového výcviku, který se tak slibně vyvíjí, a proto připomínám, že se pokusím dáti prostě několik pokynů těm důstojníkům, kteří by si je přáli vzíti za vodítko při provádění výcviku velitelů a přípravě cvičitelů řídíce se ustanovením Cvičebního řádu pro pěší vojsko, čl. 561, který praví:

„Hodnota pěchoty závisí na její udatnosti a hlavně na její mravní jakosti, ale také z velké části na odborném výcviku veškerého mužstva a zvláště velitelů.“

Podotýkám, že nemám ani úmyslu zabývatí se celkovým vývojem výcviku velitele a cvičitele, jeho zdokonalením ve výcviku technickém; chci jen naznačiti jeho výchovu a výcvik pro hlavní jeho úkol, t. j. vedení bojů a naučiti ho, jak si má počínati při výcviku své jednotky k témuž účelu.

II. Výcvik mužstva.

Myšlenkový chaos, vzniklý zavedením družstva, byl intenzivní prací brzy překonán a pojem družstva přesně vyhraněn.

Družstvo jest organická jednotka, disponující různými zbraněmi, úplně schopná samostatného boje, poněvadž má oba hlavní prvky manévru, t. j. palbu a pohyb.

Byl-li však přesně vyhraněn pojem družstva, nebylo tomu tak vždy s pojmem výcviku družstva. Je to právě rčení „schopno samostatného boje“, které svedlo mnohé instruktory k tomu, že družstvo cvičí pro samostatný boj, a zapomínají, že družstvo je částí organického svazku, který se nazývá četa.

Zde možno navázati na Cvič. řád čl. 603: „Vojín se nebije sám. Pracuje v boji ve prospěch celku, jímž je pro něho družstvo; toto vlastně vede boj“ a na čl. 608: „Vojínu mohou býti svěřeny úlohy, které jej na čas vzdálí od jeho družstva“.

Tato zásada cvičebního řádu se aplikuje též na družstvo i možno říci: „Družstvo se nebije samo. Pracuje v boji ve prospěch celku, jímž pro něho jest četa. Družstvu mohou býti svěřeny úlohy, které je na čas vzdálí od čety“.

Instruktor, který by věnoval přílišnou pozornost výcviku vojína v úlohách, které ho oddalují na čas od družstva, na úkor výcviku družstva, dělal by tutéž chybu, jako instruktor, který sice výborně vycvičí družstvo „v boji samostatném“, ale nenaučí ho pracovati ve svazku čety.

Boj jednotek s družstvy jednosměrně vycvičenými je pak charakterisován tím, že to není boj vyšší jednotky, nýbrž samostatný boj roztržitých úsilí jednotlivých družstev, bez ladu a skladu, bez velení a jednotné vůle. Každé družstvo pracuje na vlastní pěst, nepracuje ve prospěch celku. Důvod této chyby je mnohdy hledán v organisaci samého družstva, ale ne vždy v otázce, zda byl dobře proveden výcvik družstva.

Proto nutno bojový výcvik družstva přesně definovati. Bojový výcvik družstva se skládá ze dvou fází, které jsou:

1. boj družstva v samostatném úkolu,
2. boj družstva v četě.

Naskytá se otázka, který výcvik je důležitější. Je to rozhodně výcvik družstva v četě, poněvadž moderní boj je kolektivní úsilí k jednomu cíli. Druhá otázka jest, který výcvik se provádí dříve. Po krátké úvaze přijde každý k názoru, že bojový výcvik družstva v samostatné úloze se musí prováděti před bojovým výcvikem družstva v četě. Hlavní důvod k tomu jest, že při výcviku boje družstva v samostatné úloze se získá iniciativa družstva a pružnost manévru. Teprve když jsou získány tyto dvě důležité složky, mohu je disciplinovati a přizpůsobiti rámci čety.

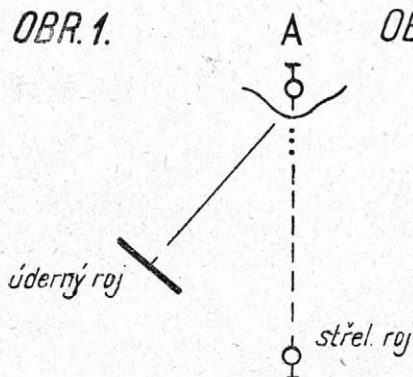
Po skončených průpravných cvičích bude se celkový postup výcviku družstva nésti tímto směrem:

1. družstvo má získati bojovou důvěru v sebe samo;
2. družstvo musí iniciativně prováděti samostatný manévr a získati manévrovou pružnost;
3. tato fáze výcviku se výborně hodí pro rozvinutí bojového ducha, učí rozhodnosti a iniciativě;
4. v této fázi výcviku nesmí instruktor brzditi provádění ani tehdy, když neodpovídá regulerní válce, nýbrž válce partisanské, ovšem s podmínkou, že akce je vedena k vytčenému cíli se silnou vůlí zvítěziti;

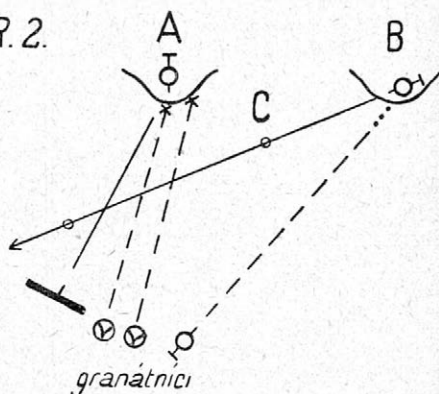
5. mementem instruktorovým v této fázi výcviku musí býti: „Velitel družstva v samostatném úkolu není komandován velitelem čety, nýbrž jest komandován svým úkolem“.

Aby instruktor metodicky přišel na bojový výcvik družstva ve svazku čety, zvolí si jako poslední cvičení samostatného družstva námět „Družstvo zdolává samostatně nepřátelský odpor“. Když tento výcvik jest skončen, začne instruktor nepřátelský odpor komplikovati. Na příklad:

OBR. 1.

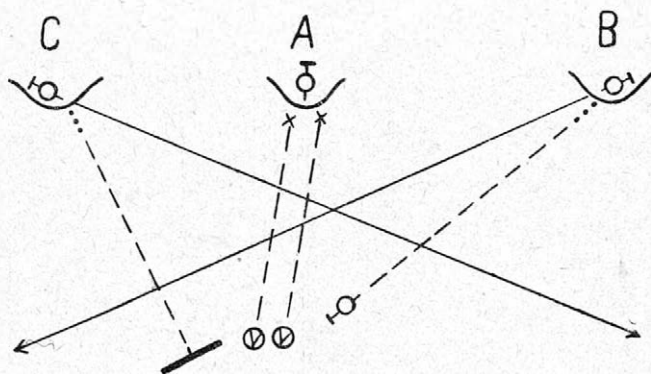
OBR. 2.

Družstvo bylo dosud zvyklé zmocniti se odporu A (obr. 1). Instruktor však určí nový odpor B a označí směr bočné palby C D (obr. 2). Velitel družstva, zvyklý na elán z předešlých cvičení, vrhne se na odpor A. Tu mu instruktor připomene princip, že pohyb bez palby není možný. Velitel družstva tehdy zasadí kulomet na odpor B, granátníky na odpor A a zbytkem útočí. Ale všichni vojíní mají dojem slabosti.

Pak instruktor slabé odpory kombinuje dále, na př. (obr. 3):

OBR. 3.

Velitel družstva zasadí samočinnou zbraň na B, granátníky na A, zbytek dále není možný. Jasně pozná, že jeho vlastní manévr, sebe lépe prováděný, nestačí. Důsledek toho jest, že musí zasáhnouti velitel čety a že družstvo může zmocniti odpor A tehdy, když zbytek čety neutralisuje odpor B a C.

Tím dostali velitel družstva i celé družstvo pojem kolektivity, pojem spolupráce družstva v četě. Od té chvíle začne velitel čty disciplinovat bojovou energii a iniciativu družstva.

Velitel čty provede skutečně manévry na odpory a toto cvičení lze nazvat „cvičení směrné“.

Z uvedeného příkladu vysvítá princip: Aby se vycvičilo družstvo v manévrování, je nutno provést směrné cvičení v četě, které objasní veškeré úkony. Výcvik družstva pak záleží v tom, naučiti družstvo, aby přizpůsobilo svůj manévr ve svazku čty k dosažení cíle, který jest vytknut úkolem čty.

III. Výcvik velitelů.

Zásady a důvody vyjádřené v předcházející stati platí stejným způsobem i pro tuto a následující.

Byl-li výcvik jednotlivce v rámci družstva přípravou pro vlastní boj družstva, jsou tato cvičení přípravou pro velitele, neboť již během nich začíná se vytvářet jeho nadvláda nad družstvem.

Čl. 550 Cvičebního řádu pro pěší vojsko praví:

„Bojová cvičení jednotek vyšších než družstvo mají uvést v soulad činnost jednotek nižších a připravovat velitele k provedení různých úkolů bojových.“

Je to tedy výcvik družstev v četě, který vytvoří během cvičení dohodu mezi velitelem čty a jeho veliteli družstev. Tato odvislost a současně dohoda mezi veliteli družstev a velitelem čty je základem soudružnosti v četě.

Vzniká snad ještě otázka, kdy a kde se můžeme věnovat tomuto výcviku poddůstojníků, když služební doba a zvýšené požadavky výcviku jsou v tak značném rozporu.

Budou to především poddůstojnické školy (škola pro výchovu rotmistrů a škola pro výchovu důstojníků v záloze jako průprava pro velení čty) a později kádrová cvičení poddůstojníků a bojová cvičení v četě.

Vyskytne se snad názor, že čas v poddůstojnických školách není tak dlouhý, aby jejich posluchači mohli být předem cvičeni jako vojáci a potom jako velitelé.

Upozorňuji však, že i přípravná cvičení, jsou-li dobře organizována, jsou zajímavá a připraví nám vojáky i velitele tak dalece, že jsou již za určitých okolností schopni jednat iniciativně (viz článek Materialisace účinku palby pěchoty, uveřejněný ve Voj. Rozhledech č. 4, jako jeden z těchto prostředků, jimiž lze cvičení zdokonalovat a zpestřit přípravná cvičení.)

Způsob, který zde uvádím, byl námi důsledně praktikován během minulého roku při výcviku aspirantů ve škole pro výchovu záložních důstojníků pěšího vojska v Košicích a byl také příčinou neustálých našich debat. Okolnost, že ho bylo použito při výcviku aspirantů, není důvodem, proč by ho nemohlo být užito se stejným výsledkem i u řadových útvarů, ovšem s tím rozdílem, že se bude cvičitel, nemaje tolik kandidátů pro velení, zabývat jen zařazenými veliteli.

Výsledkem těchto debat a zkušeností je, že je to velitel školy, který musí neustále řídit směr bojového výcviku tím spíše, je-li to škola mající tři roty. Platí-li pak tato zásada pro velitele školy, platí

tím spíše pro velitele praporu. Nenechme se klamati stesky, že se tím působí proti individualistickému duchu rot a že se tak omezuje iniciativa jednotlivých nižších velitelů. Naopak, největším nebezpečím jednotné doktriny jest individualistický duch nižších jednotek, který nahrazuje to, co nazýváme kamarádství boje, vyjádřené heslem „Jeden za všechny, všichni za jednoho“. U metody zde doporučované se iniciativa nižších velitelů nijak neomezuje, naopak individuální iniciativa jest rozvíjena, ale tak, aby byla neustále disciplinována ve prospěch celku. Jinými slovy možno říci: „Iniciativa individuality se podřizuje iniciativě kolektivity“.

Je tedy nutno, aby si velitel praporu stále uchoval svůj vliv na směr výcviku jednotek i kádrů.

Provedení: Při výcviku velitele musíme postupovati stejně jako ve všech ostatních případech od řešení jednoduchých situací k těžším a k složitějším a to podle rozdělení shora stanoveného ve stati „Výcvik družstva“. Mimo to oceňujeme cvičení také podle jejich rozsáhlosti. Krátká cvičení studujeme najednou, cvičení vyžadující pohybu do velké vzdálenosti anebo složitější cvičíme po etapách a zakončíme revisním cvičením, ve kterém řešíme celý úkol souvisle.

Cvičení je nejprve demonstrováno jako ukázka dokonalého provedení a proto je předem připravíme v kádru s veliteli. Při těchto cvičeních shromáždí instruktor všechny žáky u sebe, upozorňuje je na jednotlivé situace a také na to, jakým způsobem velitel družstva na ně reaguje; při dalších cvičeních instruktor cvičení organizuje, vydá námět, jednoduchý rozkaz a více se již do výkonu nevměšuje. Zasáhne nejvýše při špatně pochopené situaci nebo chybně vydaném počátečním rozkaze, činí si však společně s ostatními diváky poznámky a chyby vytkne při rozpravě. Uzná-li to za vhodné, dá cvičení eventuálně ještě jednou opakovati jiným žákem.

Není však správné počínání instruktorovo, jestliže stále radí veliteli družstva, kontroluje jeho nařízení, opravuje je nebo mění, nebo cvičení co chvíli zastavuje, aby činil různá vysvětlení a uplatnil tak všechny své znalosti. Tento způsob nevychovává energických a iniciativních velitelů, nýbrž naopak zvyká velitele obracet se při každém kroku na cvičitele a žádati jej o radu. Uvedeným způsobem opakujeme, je-li třeba, cvičení několikrát, ale vždy v jiném terénu a za změněných předpokladů.

Výsledky metody nedostaví se ovšem po každém cvičení; bude nutno se vyzbrojiti trpělivostí a postupovati důsledně podle vytknutých směrnic.

Účelem těchto cvičení pak bude naučiti žáky:

- a) posouditi daný úkol,
- b) rozhodnouti se,
- c) rozhodnutí formulovati ve správném a úplném rozkaze pro družstvo,
- d) ovládati družstvo ve všech bojových situacích (vésti boj družstva).

Úvaha velitele.

Úvahy velitele budou se týkati posouzení úkolu, situace vlastní a nepřítelovy a tvárnosti terénu.

a) Ú k o l. Velitel družstva postupuje, má-li samostatný úkol, obvykle v určitém směru a útočí na odpory, vyskytnuvší se před ním, aniž se spoléhá na sousední družstva, z nichž každé má samostatnou úlohu. Jak již bylo řečeno, je demonstrováné cvičení nastudováno instruktorem. Instruktor připomíná přihlízejícím neustále úlohu a dává jim posouditi rozkazy a výkony družstva.

b) S i t u a c e. Velitel družstva posuzuje situaci, ve které se nachází jeho jednotka, podle toho, je-li v bočné spojitosti a může-li očekávat podporu sousedů, mimo to podle vzdálenosti nepřítele, jeho umístění a činnosti.

Vzdálenost nepřítele posoudí v první fázi svého úkolu podle námetu. V dalších údobích boje se seznámí s umístěním a činností nepřítele vlastním pozorováním.

Při demonstračním cvičení napomáhá instruktor s počátku divákům tím, že je na značkováného nepřítele upozorní. Při dalších cvičeních již jen vysvětlí, co a jak je značkováno, a dá možnost, aby velitel družstva byl do jisté míry překvapen objevením nepřítele.

c) T e r é n. Stejně si počíná instruktor při posouzení terénu.

Při prvním cvičení upozorní na všechny výhody a nedostatky jeho tvárnosti, upozorní, že je to terén, který diktuje veliteli družstva, jak provést manévr. Při pozdějších cvičeních postaví velitele do jiného terénu a dá mu posouditi samostatně všechny výhody a nevýhody. Tak ho učíme nejen oceniti význam terénu, ale i užiti jeho vlastností při akcích útočných a obranných.

Rozhodnutí.

Na podkladě svého celkového posudku učiní velitel rozhodnutí. Toto rozhodnutí je závislé na aplikaci příslušných taktických zásad, které instruktor objasní před ukázkovým cvičením, při čemž poukáže též na statě II. dílu Cvičebního řádu, neboť „Cvičebním úkolem se neučíme zpaměti, nýbrž v terénu“.

Rozkaz.

Své rozhodnutí vyjádří velitel rozkazem. Zde budou jistě odchýlné názory o tom, zda má velitel družstva formulovati rozkazy podle určitého vzorce či nikoliv. Někteří tvrdí, že pro rozkaz družstvu není vzorce a že ho velitel družstva nebude nikdy formulovati. Avšak tak tomu bylo za války i u roty i u praporu a přece dnes Cvičební řád předpisuje články, které musí jejich rozkaz obsahovati. Účelem vzorce není mechanické vydávání rozkazu, nýbrž zavedení určitého myšlenkového postupu, který se musí vžítí a který nás zajišťuje před ním, aby nezůstalo nic opomenuto zvláště v okamžicích, vyžadujících rychlého jednání.

Posuďme tyto dva způsoby:

ad 1. Velitel družstva oznámí situaci, eventuálně úkol. Při tom však již neví, zda řekl vše, zda to řekl správně, nebo neví ihned, co by měl ještě připomenouti. Začíná proto znovu s úkolem, splete do toho, co se má provést a jak se to má provést, a když už konečně toho napovídal, že téměř nikdo neví, co má dělat, vydá jediný dobrý rozkaz „Vchod“. Ale téměř okamžitě odcházející volá zpět, aby uvedl ještě nějaký dodatek, poněvadž sám z nejistého odchodu vojínů chápe, že tomu asi nikdo nerozumí. Vojíní, vidouce bezradnost,

osmělí se zeptati na směr, cíl a pod. a konečně odcházejí s různými pocity.

ad 2. Velitel družstva vydává rozkazy podle vzorce, který se mu již vžil.

Nemůže nic opomenouti, vydá rozkaz jasný a přesný, který mu nečiní žádných obtíží. Získá důvěru svých podřízených, kteří v něm vidí svého skutečného vůdce, což je již částečnou zárukou úspěchu.

Z toho vidíme, že bude dobré, zvykneme-li velitele vydávati alespoň počáteční rozkazy podle určitého jednoduchého vzorce, který objasní situaci a označí cíl, kterého má býti dosaženo.

Ukázka vzorce rozkazu velitele družstva:

1. Situace.
2. Úkol.
3. Tvar.
4. Směr.
5. Cíl.
6. M. V.

Avšak čl. 610 Cvič. řádu pro pěší vojsko praví také:

„Pro nepatrný počet mohou všichni vojní družstva viděti a skoro vždy i slyšeti svého velitele. Jím řídí své chování i pohyb. Poslouchají právě jako velitelé rojů jeho stručných ústních pokynů neb jeho znamení.“

Cvičební řád tu naznačuje, že mnohdy, hlavně v průběhu boje, nebude možno vydávati delší rozkazy. Proto bude nutno zvykati při každém cvičení velitele družstva, aby dával rozkazy vyjádřené hlasem anebo znamením a aby svým jednáním a pohybem družstvo skutečně strhoval k uskutečnění úkolu, jak označuje článek 609, řádek 4.

Ovládání družstva.

Mnohý velitel posoudí správně úkol, učiní správné rozhodnutí a vydá správný rozkaz, přes to však při provedení jednotka pracuje špatně. Vina je v tom, že velitel nevykonává vlivu na svoji jednotku. Je dobrým teoretikem, ale špatným praktikem. Této chybě je třeba věnovati velikou pozornost, poněvadž rozkaz má takovou hodnotu, jak je proveden.

Řídící cvičení, jakmile zpozoroval, že vedoucímu jednotky jednotka unikla z ruky, zastaví okamžitě cvičení, svolá velitele a vytkne chybu. Objasní příčinu této chyby, která většinou vězí:

1. v nedostatečné energii vedoucího;
2. ve špatné organizaci velení a spojení;
3. v nedostatku vůle zvítěziti.

Tato chyba se odstraní zopakováním průpravných cviků, které jsou charakterisovány tím, že velitel má jednotku dobře v ruce a může na ni vykonávati vliv.

IV. Postup při výcviku cvičitelů.

Při výcviku cvičitelů nařídí instruktor žákům, které statě Cvičebního řádu si musí předem prostudovati. Potom při cvičení nejprve uvede žáky do zvoleného terénu a oznámí účel cvičení. Ukáže na to, že je nutno pro každé cvičení najíti terén, ve kterém jednotlivě

fáze cvičení náležitě vyniknou. Vysvětlí, jaké požadavky má cvičení, o které jde, na tvářnost terénu, ohraničí přesně terén, který pro ně zvolil, a dá posoudit žákům, do jaké míry vyhovuje kladeným požadavkům.

Tento způsob naučí je kromě jiného ocenit vlastnosti terénu se zřetelem na:

- a) přibližovací postup,
- b) obranu,
- c) útok,
- d) ústupový boj.

Poté objasní a stručně vyloží zásady, které budou aplikovány.

Organisuje cvičení, t. j. přede všemi účastníky určí značkáře, ukáže jim umístění a vydá rozkazy pro jejich činnost.

Poté vydá námět a rozkaz velitele čety.

Při cvičení činí si všichni žáci poznámky, které potom instruktor shrne v rozpravu a poučení.

Později v období revise výcviku, kdy žáci četnými případy budou již dostatečně seznámeni se způsobem, jak organisovati a řídit cvičení, určí jim cvičitel předmět cvičení, články, které mají být procvičeny, stanoví prostor, ve kterém má být cvičení provedeno, a nařídí jim, aby samostatně cvičení vypracovali.

Příklad cvičení.

Předmět cvičení: Družstvo dotykovou hlídkou za přiblížování na velkou vzdálenost (pod dělostřeleckou palbou) od nepřitele.

Účel: Aplikace článků Cvičebního řádu:

- čl. 279—281,
- čl. 613,
- čl. 634,
- čl. 654,
- čl. 751.

Studium změn tvaru družstva podle situace a terénu, forma rozkazů, které dal velitel družstva a velitelé rojů.

Terén: V prostoru

Na základě této úlohy provedou žáci:

- a) v terénu dne od 15—17 hod.

1. prohlídku terénu a stanovení pásma, ve kterém cvičení bude provedeno;

2. označení počáteční situace, směru a úkolu družstva;

3. umístění a úkol nepřitele k vyvolání bojových příloh;

4. eventuální označení vlastních jednotek mimo cvičící skupinu a jejich úkol;

b) doma v učebně:

1. vypracování námětu;

2. označení činnosti značkářů nepřátelských i vlastních;

3. objasnění zásad.

Nejlépe sestavená úloha je pak zvolena k provedení. Autor, který se stává řídicím cvičení, určí si velitele a vydá podrobný rozkaz pro

sestavu a výzbroj cvičící jednotky, značkářů a potřebného materiálu. Aby mohl uskutečnit veškeré nutné přípravy v terénu před příchodem přihlížejících, odebere se do o $\frac{1}{2}$ —1 hod. dříve na cvičiště.

Cvičení může být provedeno buď jako cvičení pro výcvik družstva, nebo jako cvičení pro výcvik jeho velitelů.

Ostatní práce jsou opraveny a vráceny žákům, aby jim byly zřejmy nedostatky, kterých se dopustili.

V. Význam cvičení.

Cvičení, která hodláme v dalších stadiích postupně uveřejňovati, řešíme metodou, která má tyto cíle:

a) objasniti zásady a způsob provedení cvičení, které má být nacvičeno,

b) naučiti vojíny prakticky aplikovati jednotlivé statě Cvičebního řádu pro pěší vojsko;

c) připravovati vojíny na budoucí velitele družstev pro výcvik čety a konečně

d) připravit žáky důstojnických škol a škol rotmistřů z povolání na instruktory těchto bojových cvičení.

Nebylo by tudíž správné užití uveřejněných cvičení v plném rozsahu a za každých okolností.

Při výcviku jednotky stačí objasnění zásad a provedení.

Při výcviku velitelů věnujeme pozornost hlavně rozhodnutí, rozkazům a vedení.

Při výcviku instruktorů doplníme cvičení účelem, jehož chceme dosáhnouti, volbou terénu a organizací cvičení. V tomto posledním případě předvedeme cvičení v plném rozsahu.

Není nám možno předvésti serii cvičení, která by vývojově přecházelo jedno do druhého. Jediná možnost jest podati jen ukázkou.

Jako první ukázkou předvádíme studii družstva jako dotykové hlídky v samostatné úloze se zvláštním zřetelem na výcvik v dávání rozkazů. Samostatnost zde není mnoho rozvíjena, veliteli družstva jsou dány veškeré údaje, bojové příhody jsou omezeny na minimum a bojové situace bez obtíží objasňují zásady.

Jako ukázkou druhou předvádíme studii družstva při zjednávání dotyku — tudíž v samostatné úloze, avšak s tím rozdílem, že na toto cvičení třeba se dívat jako na konečné cvičení z výcviku samostatného družstva. Při tomto cvičení musí velitel družstva pracovati zcela samostatně podle jednoduchých pokynů, musí sám posuzovati situaci, sám se rozhodovati a jeho rozkazy musejí odpovídati dočasné situaci, která se stále mění. Je to aplikace zásad uvedených v předmluvě o výcviku družstva.

Třetí ukázkou bude přechod od samostatného družstva ke družstvu pracujícím v rámci čety. Podle zásad uvedených v předmluvě provede velitel čety směrné cvičení, které pak bude podkladem k podrobnému provádění v družstvech se zřetelem ke společnému cíli čety. Nastane disciplinování schopností velitele družstva, získaných během předešlých cvičení. (Příště dále.)

Přípravka pro Válečnou školu.

Otázky z letošních ústních přijímacích zkoušek.

Podplukovník gen. štábu S. Nalot:

Otázky z taktiky pěchoty.

Speciální mapy Turnov č. 3754, Mladá Boleslav 3854.

N á m ě t č. 1.

10. červená divise, včleněná mezi 9. (vpravo) a 11. (vlevo), je ubytována 30. června v okolí O s e ě n é (Oschitz).

Přední stráž se skládá jíz

1. p. pluku,
div. eskadrony,
žen. roty č. 1/10.

a jsou pod velením velitele 20. p. brigády frontou k jihu na čáře: D e c h t a r o v (pro 9. pěší divisi) — L o u h o v i ě k — S c h a f b e r g — h ř b e t 1000 m sz. od C h v a l ě o v i c (Chwalčowitz) (pro 10. pěší divisi).

Modří jsou téhož dne hlášeni v prostoru D o b r o w i t z a zdá se, že vysunuli své předvoje na čáru M l a d á B o l e s l a v — B ř e z n o — V l ě i p o l e (Wisopol).

O t á z k a č í s. 1.

Jak se 1. p. pluk zařídí na předních strážích?

O t á z k a č í s. 2

Sestava levého (východního) praporu 1. p. pl. Plán palby. Hranice pásma činnosti praporu je zakreslena na příložené mapě. (Hranice východní: linie písmena **i** (první) od B i l a i — písm. **w** (druhé) od C h w a l ě o w i t z — písm. **h** od R a t s c h a u — písm. **o** od S e d l i š k o; hranice západní: linie Zámek v Českém Dubě (Schl. Bhm. Aicha — v to) — křižovatka silnic v Českém Dubě 400 m na východ od Z. O. — písmena **c** od M e c h a n. W e b e r e i — písm. **a** od M o h e l k a na sev. od R a d w a n i t z — písm. **i** od R a d w a n i t z.)

O t á z k a č í s. 3.

Sestava středního praporu 1. p. pluku, plán palby. Hranice prap. úseku vizte příloženou spec. mapu. (Východní hranice: viz západní hranice při ot. č. 2; západní hranice: čára kóta 449 Malý Dub (Kl. Aicha) v to — písm. **o** od R o w n e y — písm. **u** (předložka) od **u** hruški — písm. **n** od J a n o w i t z (severních) — kóta 350 (v to).

O t á z k a č í s. 4

Sestava pravého (záp.) praporu 1. p. pluku a jeho plán palby. Praporní úsek je zakreslen na příložené spec. mapě (východní hranice: viz západní hranice v otázce č. 3; západní hranice: písmena **e** od J e l i n k a B. — západní okraj Kl. Lesnow — východní okraj H l a w i t z — písm. **o** od M o h e l k a).

N á m ě t ě . 2.

Ráno 1. července červená 10. p. divise, včleněná, jež bytovala u O s e č n ě, dá se na pochod k jihu. Je kryta dvěma předvoji:

v ý c h o d n í se skládá ze 2 prap. 1. p. pl., div. eskadrony (bez 1 čety), žen. roty č. 1/10 (bez 1 čety) a velí mu velitel 1. p. pluku;

z á p a d n í předvoj: 1 prap. 1. pluku (III/1), 1 četa div. esk., 1 četa žen. roty 1/10 a velí mu velitel praporu III/1.

Modří, kteří byli 30. června hlášeni u Dobrowitz, vysunuli pravděpodobně své přední stráže až na čáru Ml. Boleslav—Březno—Vlčipole.

Pásma činnosti červených předvojů jsou zakreslena na přiložené speciálce fialově. (Pásmo východního předvoje je ohraničeno na vých. čarou: první **i** od Bilai. — záp. okraj Sedliško (6 km na j. v. od Č. Dubu) — záp. okraj Sobeslawitz — záp. okraj osady Loukov — vých. okraj Březiny — písm **u** od Musky — vých. okraj Bošinu (Bošín), a na západě čarou: kóta 449 Malý Dub (Kl. Aicha) v to — písm. **u** (předložka) od **U** hrušky — písm. **n** od Janowitz (severních) — písm. **w** od Beneschowitz — kóta 350 (v to) — trig. 354, 3 km na v. od Ouče (v to) — záp. okraj Kočnovic (Kočnowitz) — písm. **i** od Mohelnitz. Pásmo západního předvoje: vých. hranice — viz shora uvedenou západní hranici východního předvoje; západní hranice linie: písm. **r** od Stražischt — kóta 363 (mimo) — písm. **o** od Neveklowitz — silnice z Jiviny (Jiwina) do Kláštera (Kloster) — silnice v to.

Konečným cílem dne jest údolí Jizery. Divisní lehké dělostřelectvo bude s to v každé chvíli podporovati postup předvojů.

O t á z k a č í s . 5.

Rozkaz velitele 1. pěš. pluku pro pochod vých. předvoje dne 1. července.

O t á z k a č í s . 6.

Rozkaz velitele západního předvoje pro pochod 1. července.

O t á z k a č í s . 7.

Velitel východního předvoje stanovil za postupné cíle svého předvoje tyto čáry:

1. cíl — Janowitz—Worklebitz;
2. cíl — Drahotitz—Jirsko;
3. cíl — předmostí na jih od Jizery.

Rozkazy dané velitelem západního praporu východního předvoje.

O t á z k a č í s . 8

Velitel východního předvoje stanovil za postupné cíle svého předvoje tyto čáry:

1. cíl — Janowitz—Worklebitz;
2. cíl — Drahotitz—Jirsko;
3. cíl — předmostí na jih od Jizery.

Rozkazy dané velitelem západního praporu východního předvoje.

O t á z k a č í s. 9.

Rozkazy dané velitelem vých. předvoje pro vytvoření předmostí na jih od Jizery.

N á m ě t ě 3.

Ráno 2. července obnoví 10. červená divise, včleněná, jež kantonovala na sever od Jizery s předními strážemi na jih od řeky na čáře M. H. Pachoun—Arnoštice—Hradetz, svůj pohyb k jihu.

Její předvoj se skládá z: 2. p. pluku (kantonoval v Sezemitz (1 prap.), Drahotitz (1 prap.), Kočnowitz—Podhora (vel. a 1 prap.), div. eskadrony, ženijní roty 1/10

a je pod velením velitele 20. pěší brigády. Má rozkaz jíti všeobecným směrem na Březno.

Modří obsadili silně čáru Trenčín—Litkowitz a vyslali, zdá se, své přední stráže na čáru Ptyrow—Bošín.

Akční pásmo 10. červené divise (vizte přiloženou speciální mapu) zakresleno fialově.

(Východní hranice: linie záp. okraj Sebeslawitz — záp. okraj Loukow—M. H. Kurowoditz (mimo) — písm. **u** od Musky — vých. okraj Kl. Zasadka — vých. okraj Bošínu (Bošín) — písm. **n** od Fürstenbruck (v to). — písm. **u** od Chlumin — písm. **H** od Lhota Husí — vých. okraj Března — kóta 271 (1 km na jihovýchod od Března) — písmeny **II** od J. H. Holl; západní hranice: linie písm. **o** od Neweklowitz — silnice Jiwina—Kloster (v to) — písm. **w** od Ptyrow — písm. **s** od Wesela—Babec trig. 360 (mimo) — kóta 227 1 km na západ od Plas (Plass) v to — vých. okraj Dolanek — kříž kóta 343 na západ od trig. 365 Bojetitz.)

Postupní cíle — tamtéž — zakresleny žlutě. (1. cíl: linie jižní okraj Kláštera (Kloster) — jižní kostel v Mnichově Hradišti (v to) — jižní okraj Hoschkowitz — výšiny na jihozápad a jih od Wolschína; 2. cíl: linie G. Ptyrow — jižní okraj Kl. Ptyrow—Welká Horka trig. 308 — zřícenina kóta 354 (800 m na sever od Bošína); 3. cíl: linie jižní okraj Wesela — jižní okraj ze Lhotitz — kóta 260 1 km na severozápad od Fürstenbruck.)

Předvoj má k dispozici 3 dělostřelecké oddíly přímé podpory.

Přední stráže mají býti překročeny v 6 hodin.

O t á z k a č í s. 10.

Rozkazy dané velitelem předvoje.

O t á z k a č í s. 11.

Velitel předvoje dal všechny tři prapory do 1. sledu. Rozkazy dané velitelem západního praporu; jeho pásmo činnosti je v přiložené speciálce omezeno hnědou čarou. (Linie písm. **o** od Sichrow — písm. **n** od Münchegrätz — písm. **H** od Horka — písm. **L** od Lhotitz a 1 km na jih odtud přes 3. cíl.)

O t á z k a č í s. 12.

Velitel předvoje dal všechny tři prapory do 1. sledu.

Rozkazy dané velitelem středního praporu; jeho pásmo činnosti je v přiložené speciálce omezeno hnědou čarou. (Linie: písm. **z** (druhé) od Sezemitz — písm. **o** (druhé) od Loukowetz — písm. **n** od Dneboh — vých. okraj Dobrawuda a 2 km přímo na jih odtud přes cíl. Západní hranice pásma praporu viz otázka č. 11.

O t á z k a č í s. 13.

Velitel předvoje dal všechny tři prapory do 1. sledu.

Rozkazy dané velitelem východního praporu; jeho pásmo činnosti je v přiložené speciálce omezeno hnědou čarou. (Viz linii uvedenou v otázce čis. 12, resp. v námětu čis. 3.)

N á m ě t č. 4.

Předvoj červené 10. divise, skládající se z:

2. pěšího pluku,
divisní eskadrony,
ženijní roty 1/10,

byl zastaven souvislou čarou nepřátelské palby na Kl. P t y r o v — Z u c k e r F b — trig. 308 V e l k á H o r k a — D o b r a w u d a — V a l e č o v. Je 11 hodin.

Velitel divise dal veliteli předvoje (veliteli 20. pěší brigády) k dispozici 1 pěší pluk z valného roje (1 prapor tohoto pluku je v M. H. H n ě v o s i c e, 1 prapor a velitel pluku ve F a s a n e r i e, 1 prapor v M. H. A r n o š t i c e) a nařídil mu, aby prorazil nepřátelskou frontu ve směru 297 M a l á H o r k a — B u d a.

Hodina útoku: 17 hodin.

Veškeré divisní dělostřelectvo podporuje útok:
přímá podpora: 2 lehké oddíly a horský oddíl,
všeobecná činnost: 1 lehký oddíl a hrubý pluk.

Konečný cíl: silnice B a k o w — F ü r s t e n b r u c k. Pásmo činnosti 10. č. divise vizte přiloženou speciálku. (Viz námět čis. 3.)

O t á z k a č í s. 14.

Rozkaz daný velitelem předvoje (velitelem 20. pěší brigády) pro útok (zahajovací boj).

O t á z k a č í s. 15.

Velitel 20. pěší brigády (velitel předvoje) se rozhodl útočiti 2 prapory v 1. sledu mezi státní silnicí M n i c h o v o H r a d i š t ě — W e s e l a a čarou trig. 308 Velká Horka — 240 (na sever od Buda). Rozkaz k útoku daný velitelem p r a v ě h o praporu. (Hranice pásma činnosti praporu: vizte přiloženou speciální mapu; viz zde linii uvedenou v otázce čis. 11.)

O t á z k a č í s. 16.

Velitel 20. pěší brigády (velitel předvoje) se rozhodl útočiti 2 prapory v 1. sledu mezi státní silnicí M n i c h o v o H r a d i š t ě — W e s e l a a čarou trig. 308 Velká Horka — 240 (severně od Buda). Rozkaz k útoku daný velitelem levého praporu. (Hranice pásma čin-

nosti prapor: vizte příloženou speciální mapu; viz zde uvedenou linii v otázce čís. 12.)

O t á z k a č í s. 17.

Velitel 20. pěší brigády (velitel předvoje) se rozhodl útočiti 2 prapory v 1. sledu mezi státní silnicí M n i c h o v o H r a d i š t ě — W e s e l a a čarou trig. 308 V e l k á H o r k a — 240 (severně od Buda).

Rozkazy dané velitelem praporu, jenž zůstal v 2. sledu. Jeho eventuální úkoly.

O t á z k a č í s. 18.

Veliteli 20. pěší brigády (veliteli předvoje) se podařilo dobýti konečného cíle k útoku.

Určete sestavu bojových předních stráží 20. pěší brigády.

Štábní kapitán gen. štábu Rudolf Kučera:

Autorské řešení otázek z taktiky jezdeckva.*)

1. o t á z k a:

ad A.

Naší základní organizační vyšší jednotkou jest jezdecká brigáda.

Jezdecká brigáda jest určena a organisována k tomu, aby vyhledávala zprávy a aby se účastnila bitvy. (Kandidát pokračuje ve více či méně doslovném citování čl. 18 a 25 Polního řádu.)

ad B.

Velitel přezvědného oddílu, dostav dne D—1 v 16 h. rozkaz pro přezvědy, učiní si především svou koncepci, pojetí o tom, jak zamýšlí vyplniti došlý rozkaz; toto pojetí pak projeví rozhodnutím, které opět učiní po předchozích úvahách o úkolu, terénu, zpráвах o nepříteli, které má k dispozici, a o povětrnostních poměrech (G—5, čl. 8 a 86).

Na základě pojetí operace, kterou má provésti, přikročí ihned k její přípravě (G—V, čl. 9) a v 17 hodin vydá tento rozkaz (G—V, čl. 83):

Jezdecký pluk ...

I. polní korouhev

č. j.

St. V. dne D—1 v 17 h.

*) Tato autorská řešení jednotlivých otázek, uveřejněných v minulém čísle „Cvič. Listů“, stylisována jsou jako jednotný souvislý výklad, vyčerpávající na ráz celou příslušnou otázku. Výklad kandidátů při zkoušce samé může ovšem býti a také přirozeně jest podáván jinými, vlastními slovy; tam, kde výklad kandidátův není souvislý, nebo kde nevyčerpal celé otázky, zasahuje zkušební komisař vhodně volenými dotazy, kterými přivádí kandidáta — s větším či menším úspěchem, podle toho, jak kandidát dovede ovládnouti problém, o který jde — k osnově i obsahu řešení tuto uveřejněných. Pozn. redakce.

Přípravný rozkaz
pro přezvědy dne D.

1. normální eskadrona, 1. a 2. četa 1. kulometné eskadrony a četa obrněných automobilů pod mým velením jako přezvědný oddíl č. . . . vyrazí před svítáním dne D na přezvědy ve všeobecném směru Kunratic—Poříčí—Benešov.

Setniny provedou u částí určených na přezvědy pokud možno největší odlehčení mužstvu, koním i na automobilech tak, aby oddíl byl „lehký“ a aby mohly nabaliti zvýšenou dávku střeliva, raket i ručních granátů, resp. u automobilů pohonných mot pro 200 km, u motocyklů pro 300 km. Odloží ženijní náčiní — kromě lopat a motyk automobilů; pro koně nabalí jen záložní dávku pro jedno krmení; odloží stanové dílce. Žádný z příslušníků přezvědného oddílu nesmí míti u sebe písemných rozkazů, poznámek anebo jiných dokladů, jichž by mohl nepřítel účelně využítí, kdyby dotčený upadl do zajetí, nebo kdyby je ztratil. Vše se odloží k bojovému trénu, který potáhne s trénem našeho pluku.

Důstojníci, rotmistři a starší poddůstojníci dostaví se ke mně dnes v 18 h.

Dostane k provedení:

velitel 1. normální eskadrony,
velitel 1. kulometné eskadrony,
velitel čtyř obrněných automobilů,

a na vědomí:

velitel pluku a velitel 2. normální eskadrony.

Ppl. P. O.,
velitel přezvědného oddílu,
čís. . . .

Vydav tento přípravný rozkaz velitel přezvědného oddílu nevykonal tím ještě veškerých příprav. Nařídil teprve přípravy, které mají provéstí podřízené jednotky a k jejichž provedení potřebují času a především denního světla. Velitel oddílu musí však ještě dokončiti své vlastní přípravy. Pamatuje již napřed na prostředky, kterých jeho operace vyžaduje: prostředky k vyhledávání zpráv má, nemá však dostatečných prostředků, aby tyto zprávy mohl též dodatí, neboť „nejlepší, nejúplnější a nejpresnější zprávy pozbývají ceny, nejsou-li dodány včas. K dodání zpráv, pocházejících z jakéhokoliv pramene, musí se tedy používati všech prostředků, které jsou k dispozici, aby zprávy došly co nejdříve těch, kterým na nich záleží“ (G—V—čl. 115).

Jaká pojiťka má náš velitel přezvědného oddílu? Má jezdce u svých eskadron, obrněné automobily a motocykly u čtyř obrněných automobilů a jednu soupravu identifikačních a signálních terčů. Kromě posledně jmenovaných však tyto jeho prostředky mají především poslání, aby zprávy vyhledávaly a aby proto i bojovaly. Nebudou také snad ani dosti rychlé, aby zprávy dodaly včas i spolehlivě ve značném prostoru, snad i zaplaveném nepřátelskými hlídkami. I kdyby snad tomu ani tak nebylo, jest přece třeba, aby velitel přezvědného oddílu bral v počet pro sebe poměry nejnepříznivější

a pro nepřítele poměry nejpříznivější. Důležitá hlášení mají býtí zasílána dvěma r ů z n ý m i p o j í t k y zároveň. Velitel přezvědného oddílu má však jen jeden druh pojíteku a to pojítka mechanická. Jak tedy učiní zadost zmíněným požadavkům, aby jeho příprava byla dokonalá?

Od velitele pluku vyžádá si radiotelegrafní stanici, několik telefonistů, kteří by mohli, bude-li třeba, užítí permanentní telefonní sítě, a několik cyklistů. Od velitele jezdecké brigády bude žádati přiděl několika párů poštovních holubů.

Přímou rozmluvou s velitelem brigádní letky zajistí si součinnost a pomoc pozorovacích letounů, orientuje jej o svých ú m y s l e c h, jak hodlá přezvědy prováděti, a s m l u v í si s n í m znamení pro v z á j e m n é s p o j e n í. Pozorovací letouny usnadní mu v nemalé míře dodávání zpráv a ušetří mu v četných případech odesílání hlášení vlastními skrovnými prostředky; nejčastěji — a snad zásadně — budou to hlášení n e g a t i v n í, která má velitel přezvědného oddílu odesílati veliteli jezdecké brigády po dosažení postupných cílů.

* * *

Dokončiv veškeré v l a s t n í p ř í p r a v y přijme velitel přezvědného oddílu důstojníky a poddůstojníky podřízených jednotek, kteří se zatím v 18 hodin shromáždili, vyslechne jejich hlášení a dotazy stran nařízených p ř í p r a v j e d n o t e k a učiní opatření, aby nedostatky, pokud jsou, byly ještě včas odstraněny (na př. nedostatek některého druhu střeliva, raket atd. u jednotky jedné, nadbytek u jednotky druhé a pod.). Neopomene zdůrazniti také m r a v n í p ř í p r a v u jednotek (G—V—čl. 9), aby byly s t o p l n i t í ú k o l y je očekávající, a také sám bude svým podřízeným vzorem již v projevech své vůle, při oznámení svého rozhodnutí věcnými a stručnými rozkazy. Nebude se raditi s podřízenými, jak by oni ten aneb onen úkol provedli, zda opatření, která učinil, uznávají a pod. Vydá jim příslušné mapy — nemají-li jich již — a sdělí jim ú k o l, který přezvědný oddíl dostal, prostuduje s nimi podle mapy t e r é n, ve kterém budou pracovati. Tuto práci usnadní jim tím, že je upozorní na význačné zvláštnosti terénu a pod. Podřízení velitelé u p r a v í si o n u část mapy, kterou se budou zabývatí, právě tak jako to již dříve byl učinil sám velitel přezvědného oddílu, a to tím, že o s u, podél které jest přezvídati, důležité křižovatky a odbočky vytáhnou červenou tužkou, vodní toky, přetínající osu, modrou tužkou, lesní pásma obarví zeleně a zvlášť pozoruhodné výšiny a pozorovatelný označí tužkou hnědou.

Potom podrobí z p r á v y o n e p ř í t e l i podrobnému rozboru. Nejen však to, nýbrž připomene podřízeným velitelům známé zvyklosti a pravidla, jak nepřítel — snad odlišně od nás — provádí různé válečné operace, jak vyhledává překvapení, jakým způsobem snaží se prováděti klamání, jak se maskuje a zejména, jakými pravidly se řídí na přezvědách a v zastírání, jedním slovem, připomene jim vše, co je známo o t a k t i c e n e p ř í t e l e při podobných operacích. Připamatuje jim, jak se liší nepřítel od nás v ú s t r o j í a v e v ý z b r o j í, jakou barvu má jeho stejnokroj, podle čeho lze rozeznati důstojníky, různé zbraně a pod. Před odchodem n a p ř e z v ě d y jest v ě-

novati situaci nepřítele a získaným již zprávám o něm pozornost větší než vlastní situaci.

O vlastní situaci, zejména však o úkolu vlastní armády, o jejím složení a o úmyslech vlastního velení zachová velitel přezvědného oddílu největší tajemství (G—V—čl. 94). Oznamí to vše jedině důstojníkům, kteří budou povoláni, aby jej zastupovali anebo nahradili; vystříhá se však toho, aby zmíněná data uveřejnil v rozkazech. Tedy zásadně: o nepříteli říci co možno nejvíce i posledním muži, o vlastní situaci ani zmínky!

Konečně pak povětrnostní poměry hrají na přezvědech velmi důležitou roli, neboť podle nich se řídí nejen postup a činnost přezvědného oddílu, nýbrž i způsob dodávání hlášení.

UPOZORNĚNÍ!

Máte všichni již zaplaceno předplatné za VII. roč.

VR a nedoplatky za ročník VI. (1925)?

Zaplaťte laskavě a přispějte k pořádku!